

Vyjednávání o vysokoškolském zákonu – stovky připomínek a kompromis

VELENA MAZOCHOVÁ

Ministerstvo školství zpracovává připomínky k novele zákona o vysokých školách. Mezi několika stovkami jsou i ty, které vzešly z Univerzity Palackého. Týkají se financování, pravomocí či akreditací. Připomínkové řízení skončí ve středu 29. května.

„Na ministerstvo odešel dokument s přibližně sto třiceti připomínkami, z nichž jsme asi čtyřicet označili

za zásadní,“ uvedl rektor Miroslav Mašláň po jednání představitelů vysokých škol.

Financování

Klíčovou oblastí připomínek bylo chystané financování formou kontraktu. „Stát se zaváže na tři roky dopředu k příspěvku v určité výši. Díky příslibu peněz na delší časové období dopředu budou moci školy lépe plánovat,“ vysvětlil rektor.

Výhodu rámcových smluv mezi školami a ministerstvem vidí Mašláň

v jejich neúčelovém charakteru. „V zásadě si každá škola sama rozhodne, jak státní příspěvek rozdělí a použije,“ uvedl.

Podle děkana filozofické fakulty Jiřího Lacha z návrhu vyplývá nerovné postavení školy vůči ministerstvu, protože proti jeho rozhodnutí není stanoven opravný prostředek. „Pokud se ministerstvo rozhodne, co a jak bude financovat, škola to bude muset akceptovat, jinak bude bez financí. Mělo by být tedy přesněji stanoveno, na základě čeho je

kontrahované financování vystavěno,“ uvedl Lach. Lhůta tří let navíc představuje podle něj příliš krátkou dobu. „Škola se ocitá v pozici velmi slabého hráče,“ poznamenal.

K větší transparentnosti financování by podle proděkana přírodovědecké fakulty Tomáše Opatrného přispělo zveřejňování kontraktů se všemi vysokými školami, včetně podmínek vyjednávání. „Pak by to nemohlo sklouznout k tomu, že by si rektori vyjednávali s ministrem separátně tu či onu úlitbičku,“ podotkl Opatrný.

Spolu s děkanem fakulty tělesné kultury Zbyňkem Svozilem upozorňuje Opatrný také na nedorozumění otázku financování výzkumu.

Co se týče poplatků, počítá novela pouze se zvýšením úhrady za habilitační a profesorská řízení, a oproti dosavadní praxi i se zpoplatněním nostrifikací.

Akreditace

Novela počítá s novým mechanismem hodnocení kvality a udělování akreditací. Pokračování na straně 2

Foto: PAVEL KONEČNÝ

Sportovní den

Fotbalový turnaj osmi kateder filozofické fakulty patří k tradici univerzitního Sportovního dne. Podmínkou je jeden vyučující v mužstvu. Za politology hrál i děkan Jiří Lach, který se studenty na trávě vychází. Někteří mu tykají, jiní vykají. „Podle toho, jak jsme na tom. Doktorandi mi tykají všichni,“ řekl děkan. Pohár si nakonec z umělého trávníku Sigmy odnesli žurnalisté, kteří ve finále porazili filozofy 1:0. (caf)

Fotogalerie na straně 7

Nekonečný příběh akademických svobod

Zdálo by se, že poslední téma pro vysokoškolskou novelu je známo: kdo bude (chtít) jmenovat profesory. Nečekaná prezidentská nechuť k podpisovým akcím však znovu potvrzuje, že běh věcí bude vždy o řád rychlejší než legislativní proces. Už teď lze spekulovat o možných úskalích při jmenování rektorů nebo o příští hlavě státu, která zjistí, že jmenovat profesory může být i velká čest.

Jedna jistota ale přece jen existuje: obhajoba akademických svobod je příběhem bez konce. A to i za předpokladu, že bude přijata novela, mezi jejíž klíčové cíle patří posílení autonomie vysokých škol.

Velema Mazochová
redaktorka

Senát vyhlásil volby rektora

Akademický senát Univerzity Palackého vyhlásil 22. května volby rektora pro funkční období 2014–2018. Čtyřčlennou volební komisi povede docent Jiří Langer z pedagogické fakulty. Kandidáta na rektora musí navrhnout člen akademické obce nejpozději do 6. září.

Senátoři se chvíli zabývali návrhem docentky Jany Talašové, zda by ve volební komisi neměla být zastoupena každá fakulta. Nakonec ale dospěli k názoru, že nemá smysl z třetiny senátu učinit komisi se skrutátory, a zvolili čtyřčlennou komisi. V té zasednou Jiří Langer, Josef Kaštil, Lucia Madleňáková a Tomáš Parma. „Svého předsedu jsme mezi sebou zvolili losem,“ oznámil následně senátorům Parma.

Komise bude například ověřovat, zda navržený kandidát na rektora splňuje předepsané náležitosti a do 17. září sestaví seznam kandidátů, který vyvěsí na úřední desce.

Oficiálně svou kandidaturu ohlásil zatím pouze vedoucí katedry historie Jaroslav Miller. „Nepředpokládám, že bych byl jediným kandidátem. Myslím si, že svého kandidáta postaví například lékařská fakulta,“ uvedl Miller.

Veřejná prezentace kandidátů na funkci rektora a diskuse s akademickou obcí je naplánována na 9. října do auly právnické fakulty. Volby se uskuteční o týden později, 16. října. (caf)

Jiří Langer. Předseda volební komise. Foto: PAVEL KONEČNÝ

Noční studovna bude od září

Univerzita zřídí v prostorách centrální knihovny ve Zbrojnici noční studovnu. Fungovat začne od nového akademického roku. Rektor Miroslav Mašláň tak vyhověl studentům, kteří kvůli studovně podepisovali petici.

„Místnost vedle vrátnice je v knihovně k dispozici, akorát se do ní musí během léta zavést topení,“ řekl rektor. Kromě stolů a židlí bude zahrnovat také rychlovarnou konvici a wifi připojení. Časem by se v ní měl objevit také kamerový systém. „Prozatím tam bude služba, kamery bychom zavedli, pokud se studovna osvědčí a studenti ji budou využívat,“ objasnil rektor.

Důvodem pro zavedení kamer je především bezpečnost. „Kdyby tam byl nějaký student sám a něco se mu stalo, aby to na vrátnici viděli,“ vysvětlil rektor.

Petici iniciovala studentka psychologie Tereza Janášová. Podepsalo ji necelých sedm stovek

signatářů. „S výsledkem jsem spokojena. Přesně tak jsem si to vlastně představovala. Mám radost, že to bude už od září,“ uvedla Janášová. Jak přiznala, sama se nejčastěji učí v noci.

Noční studovna přitom na univerzitě už existuje. Od března je k dispozici medikům v nových Teoretických ústavech. Studovna ve Zbrojnici by ale měla sloužit celé univerzitě. Náklady na její roční provoz už dříve odhadla ředitelka knihovny Dana Lošťáková na sedmdesát tisíc korun. (caf)

Tereza Janášová. Iniciátorka petice. Foto: PAVEL KONEČNÝ

PŮLENÍ DĚKANA
Rituál mediků se poprvé posunul na děkanát.

3

LITERÁRNÍ SOUTĚŽ
Některá ocenění tentokrát chyběla.

5

PELIKÁN NA ATLANTIKU
Příběh rekreologa, který se na čas stal mořeplavcem.

7

I masožravé rostliny mohou být vegetariánky

MARTINA ŠARADÍNOVÁ

Masožravé rostliny rodu láčkovka (*Nepenthes*) jsou ve stravě poměrně vybíravé. Některé si pochutnávají jen na termitech, jiné jsou dokonce vegetariánky, další žijí z výkalů malých savců. Tyto a řadu dalších zajímavostí přinesl článek rostlinného fyziologa Andreje Pavloviče z Centra regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum v odborném a popularizačním časopisu Živa. Autor za něj nedávno získal cenu za nejlepší příspěvek ročníku od autorů ve věku od 26 do 30 let.

V textu nazvaném Zvláštní strategie získávání živin u rodu láčkovka Pavlovič zúročil nejen dlouholetý zájem o masožravky, ale i účast v expedici na Borneu. „Snažil jsem se shrnout dosavadní zjištění, z nichž vyplývá, že masožravky nemusí být jen masožravé. Mohou být v potravě úzce specializované. Ty, které loví jen termity a nic jiného, se vyhýbají

vnitrodruhové konkurenci. Jiné naopak chytají listy, jedná se tedy o býložravce. Některé dokonce přivábí na láčku malé savce, kteří do ní vylučují exkrementy. Rostlina z nich získává výživu,“ uvedl Pavlovič.

Podle něj jsou masožravky poměrně rafinované. Umí si kořist přilákat a poté ji velmi účinně chytit. Hmyz většinou spadne do láčky, tedy pasti, která je vyplněná trávicí tekutinou, mnohdy velmi viskózní. Některé masožravky mají navíc nad touto trávicí zónou speciální zónu plnou drobných voskových šupinek, které hmyz zadrží.

Hmyz – nejlepší zdroj živin

Všechny masožravky rostou v půdách s nízkým obsahem živin, zejména dusíku a fosforu, proto je získávají z potravy. Koncentrace dusíku v listech ovlivňuje rychlost fotosyntézy či reprodukce. I když nejlepším a nejstabilnějším zdrojem dusíku a fosforu je hmyz, některé druhy láčkovek se musely přizpůsobit prostředí a získávat ho z jiných zdrojů.

„Jedná se o formy adaptace, jak se vypořádat s nedostatkem dusíku. Tím, že ho získávají z potravy, vítězí v konkurenčním boji s ostatními rostlinami v lokalitě, které tyto schopnosti nemají. Mohou tak růst rychleji, jsou biologicky zdatnější a stávají se na místech s nízkým obsahem živin v půdě dominantní vegetací,“ vysvětlil Pavlovič.

Hmyz ale nemusí být pro masožravky jen kořistí. Například nížinný druh *Nepenthes bicalcarata* rostoucí na Borneu si vytvořil symbiotický vztah s mravenci a poskytuje jim obydlí i stravu. Mravenci, u nichž se vyvinul zvláštní typ chování, za to pomáhají rostlině v boji s hmyzem, který polapila. Část kořisti pak sami zkonzumují.

Hobby se proměnilo v profesi

Masožravky se staly pro Pavloviče koníčkem už v dětství. S nástupem na Univerzitu Komenského v Bratislavě, kde vystudoval fyziologii rostlin, se jim začal věnovat odborně. Výsledkem je několik článků věnovaných zejména fotosyntéze masožravých rostlin. Ve vědeckém bádání pokračuje i v Centru regionu Haná. Zaměřuje se například na jev, kdy některé masožravky vysílají elektrické signály, a ovlivňují tak v rostlině mnohé metabolické procesy. Druhou problematikou je právě strategie získávání živin. „Je to většinou základní výzkum, cílem je pochopit unikátní fyziologii těchto rostlin a procesy, které se v nich uskutečňují,“ doplnil Pavlovič.

O masožravých rostlinách již chystá další článek, v časopise Živa by měl vyjít v příštím roce. Poutavou formou by měl čtenářům vysvětlit problematiku elektrických signálů u masožravek. „Jsou velmi podobné

Andrej Pavlovič při výzkumu na Borneu.

Foto: archiv AP

elektrickým impulzům, které probíhají u živočichů v nervových buňkách. Elektrické signály jsou sice zaznamenány i u jiných rostlin, například rajčat, ale u masožravých rostlin jsou vyvinuté v největší míře,“ nastínil další téma mladý vědec.

Podle odhadů se na celém světě vyskytuje kolem 600 až 700 druhů masožravek, neustále se ale objevují nové. Láčkovek, které kořist chytají pomocí listů upravených do láčky, je popsáno okolo 130 druhů.

Nepenthes bicalcarata. Lokalita v Sarawaku, Borneo.
Foto: ANDREJ PAVLOVIČ

Nepenthes villosa v Národním parku Kinabalu. Sabah, Borneo.
Foto: ANDREJ PAVLOVIČ

Univerzita začala vyrábět eduklipy

Krátká tříminutová videa s populárně-naučným obsahem začal natáčet tým Martina Müllera z oddělení komunikace Univerzity Palackého. Určena jsou pro generaci označovanou 12+ a budou volně šířitelná prostřednictvím internetu.

První eduklip o masožravých rostlinách viděly dvě třídy Slovanského gymnázia. „Pokusné publikum“ tvořilo šedesát studentů nižších roč-

níků. „Mám velkou radost, že reagovali tak, jak jsme si přáli. Smáli se, kde měli, a po vyplnění dotazníku bylo zřejmé, že si odnesli i informace, které byly pro tento eduklip stěžejní,“ řekl Müller.

Scénáře k eduklipům píše Dita Vojnarová a Veronika Müllerová, které mají zkušenost z Českého rozhlasu a České televize. Scénář se ale vždy konzultuje s konkrétním odborníkem. V případě masožravek

to byl Martin Dančák, který pracuje na výzkumu ve sklenících přírodovědecké fakulty.

Švankmajer pro děti

Eduklip má animovanou a hranou část. Musí být odlehčený a humorový. „Něco jako Švankmajer pro děti,“ přirovnal Müller. Zároveň slouží jako informace o univerzitě. Eduklipy používají stejné schéma, matka svým dospívajícím dětem vysvětluje problém, na který se oni dotazují. Máma se na univerzitě Palackého dozvídá, co to je nanotechnologie, digitální mapa, co je farmakokinetika nebo jak je to po právní stránce s exekucí. Téma kopírují středoškolské osnovy, ale nemají je suplovat.

Eduklip nejmladší studenty chytí. „Bylo to dobře udělané. Líbilo se mi, jak ta rostlina drapla klacek místo hmyzu,“ podělila se o své dojmy po projekci Tereza Michalčíková. „Mně se hlavně líbily ty animace. Někdy by to video ve škole mohlo být. Bylo by to lepší, než furt psát jenom do sešitu,“ řekl Tomáš Pospíšil.

Informace v sympatickém balení

Když první diváci vyplňovali dotazník, dovedli i dobře formulovat, co vlastně viděli. Odnesli si ty správné informace. Jediné, co nepostřehli,

byl svislý nápis Austrálie. „Byl to experiment. Na hraně podprahového sdělení se jen na zlomek sekundy objevil na plátně nápis, který byl shora dolů, nikoliv zleva doprava. Zkoušeli jsme, jestli si jej všimnou. Nevšimli. Chtěli jsme vědět, jestli jsou schopni rychlého čtení. Možná jsme se ale ptali brzy, možná že jim to podprahové sdělení došlo až doma,“ přemýšlel Müller.

Důležité ale pro štáb bylo, že mladým byla rodina, a hlavně její máma sympatická a že se scénář trefil do jejich vnímání světa i humoru. „Eduklip bude mít úspěch jen tehdy, když nebude připomínat výukové nářadí, nějakou didaktickou pomůcku,“ tvrdí Müller.

První eduklipy budou zhruba za měsíc dostupné na YouTube. „Chceme, aby si je prohlíželi na tabletech, na mobilních telefonech. Chceme, aby je mohli učitelé kdykoliv využívat. Přestože o ně mají zájem i televizní stanice, není to pro nás prioritou,“ uvedl Müller.

Eduklipy začala před časem vyrábět britská BBC. Vytvářejí je i Francouzi, Němci a olomoucký štáb studoval i ruská videa. Eduklipy na univerzitě vznikají díky evropskému projektu PopUP, který popularizuje vědu. Měsíčně je štáb schopen vyrobit dva eduklipy. V současné době jich má roztočených dvanáct. (caf)

Zavadil vítězem!

Triadvacetiletý student Martin Zavadil zvítězil ve čtvrté v soutěži Podnikavá hlava, kterou vyhlašuje Vědeckotechnický park Univerzity Palackého. Porotu zaujal portálem, na němž si zájemci budou moci zakoupit záznam představení českých i zahraničních divadel.

Výhru 50 tisíc korun chce vložit do oživení svého projektu. „Čeká mě spousta práce, těším se na ni,“ uvedl Zavadil, který studuje teorii a dějiny divadla na Masarykově univerzitě. Zvítězil mezi 12 finalisty ze všech kategorií, kteří své podnikatelské záměry prezentovali před odbornou porotou. Do soutěže se letos přihlásilo 67 projektů. (srd)

Kromě sledování prvního eduklipu se gymnazisté seznámili také s univerzitním televizním studiem.
Foto: PAVEL KONEČNÝ

Medici poprvé rozpůlili děkana

PAVEL KONEČNÝ

Půlení mediků patří k rozvernému rituálu v polovině studia na lékařské fakultě. Podobným ceremoniálem plným recese však poprvé prošel v polovině května i děkan se svými proděkany.

„Nedovedu si představit, že by toho bylo schopno jiné vedení fakulty. A nemyslím si, že by to studenti pro někoho jiného udělali,“ komentoval historicky první děkanské půlení předseda akademického senátu lékařské fakulty Jan Strojil.

Předsdkyně Spolku mediků Veronika Jančíková přiznala, že ji děkanské půlení napadlo ve chvíli, kdy si uvědomila, že vedení fakulty je v polovině volebního období. Ke Spolku mediků se přidala i IFMSA a Sdružení studentů stomatologie. Přípravy trvaly jeden měsíc.

Polovina nebo čtvrtina

Půlení mediků se odehrává někdy v září na začátku čtvrtého roku studia. Večírek zpravidla mívá určité téma. „Medici si sami volí, kdo je rozpůlí. Zpravidla si vyberou nějakého oblíbeného lékaře. My jsme na půlení měli zkumavky s griotkou, která symbolizovala krev, tou jsme si připíjeli a dupli jsme na balonek, což symbolizovalo krok do další poloviny studia,“ popsala studentka pátého ročníku Jana Janáková. Obecně platí, že kdo se půlení dočká, má téměř jisté, že dostuduje, protože to nejnáročnější má za sebou.

Děkan Milan Kolář by byl rád, kdyby ve skutečnosti nešlo o půlení, ale teprve čtvrcení jeho éry na děkanátu.

„Rád bych kandidoval i do druhého funkčního období, abych stihnul rekonstrukci Teoretických ústavů. Chtěl bych fakultu předat kompletně opravenou,“ uvedl Kolář.

Čím by byli

Děkan i proděkani museli před studentským publikem prokázat své znalosti i řemeslo – od výtěru v krku po odběr krve. Každý rozpůlený činnovník fakulty musel studentům také říct, čím by byl, kdyby nebyl lékařem. „Část mládí jsem trávil v Egyptě a nachla mě archeologie, takže kdybych nebyl lékařem, asi bych byl Indiana Jones,“ přiznal děkan.

Proděkan Martin Modrianský by byl nejraději rentiérem, proděkan-ka Eliška Sovová chtěla být baletkou nebo vystupovat v cirkuse, pak učitelkou a nakonec novinářkou. Je ale ráda, že je lékařkou. Tomáš Papajík si nevzpomněl, čím chtěl být jako malý, ale na stáří by bral práci v technických službách, kde by sbíral psi hovínka, a Ivana Oborná je ráda, že se nakonec nevěnovala veteríně, což původně chtěla. Nejvíce překvapila Hana Kolářová, která by chtěla být lékařkou. „Medicínu jsem nesměla studovat, jsem absolventkou přírodovědecké fakulty,“ vysvětlila.

Napřed účty, potom zábava

Zábavnému programu předcházelo pomyslné skládání účtů. Děkan vysvětloval ekonomické souvislosti a výši úvěru na dostavbu nových Teoretických ústavů, obhajoval nutný počet studentů a objasňoval náhled na „céčkové“ předměty. Mluvílo se i o poplatcích, univerzitních nemocnicích či ombudsmanovi. Nejdůležitější však bylo seznámení studentů s rekonstrukcí starých Teoretických ústavů a jejich proměnou v budoucí děkanát, jídelnu a učebny.

Na závěr všichni vypustili balonky přání. Mezi vzkazy do nebe se nejčastěji objevovalo slovo zdraví.

Balonky přání vypustily s děkanem desítky studentů.

Foto: PAVEL KONEČNÝ

Vyjednávání o vysokoškolském zákonu – stovky připomínek a kompromis

Dokončení ze strany 1

Institucionální akreditace by měla být udělována pro celou školu a zahrnula by i akreditaci habilitačního a profesorského řízení. V rámci vnitřní akreditace by pak škola měla možnost autonomně rozhodovat o studijních programech. Akreditační vyhodnocení by měla mít na starost nová Národní akreditační agentura.

„Princip, podle nějž bychom nemuseli akreditovat každý obor zvlášť, je dobrý. Problém je v tom, že by škola musela projít jakousi vnitřní akreditací, která by byla administrativně složitá a byrokraticky by celou univerzitu nesmírně zatížila,“ uvedl děkan Lach.

Svozil zase upozornil na nejasné vymezení vztahu mezi jednotlivými typy akreditací. „Pokud bude platit institucionální akreditace, znamená to, že všechny obory mohou habilitovat a zahajovat profesorská řízení? To vypadá jako příliš velká a nezodpovědná liberalizace,“ upozornil Svozil.

S vnitřním hodnocením souvisí také předpokládaný vznik nového orgánu vysoké školy – vnitřní akreditační agentury. Jejím prostřednictvím by školy rozhodovaly o zřízení konkrétních studijních programů. Podle připomínek by ale měla být přesněji popsána činnost tohoto orgánu, aby hodnocení vycházelo ze stejných standardů a kritérií na všech školách.

Nový způsob akreditace podle rektora při správném nastavení přinese

školám větší autonomii. „V jisté fázi bude sice celý akreditační proces složitější, ale až proběhne, bude škola fungovat na její bázi a studijní programy si bude korigovat, jak uzná za vhodné – třeba na základě průzkumu trhu. Bude to ale vyžadovat i větší odpovědnost,“ dodal Mašláň.

Pravomoci

Přesnější formulace požadují vysoké školy při úpravě pravomocí rektorů. „Definice pravomocí rektora, akademického senátu, správní a vědecké rady jsou formulovány poměrně vágně,“ uvedl Mašláň. Podle děkana přírodovědecké fakulty Juraje Ševčíka by novela měla směřovat především k posílení pravomocí rektora. „Ten nese hlavní odpovědnost za řízení školy, a pokud má rozhodovat, kam má škola směřovat, tak musí mít právo veta. A jak on bude pravomoci delegovat na děkany, je jeho věc. Je v pořádku, když si to každá škola bude moci upravit, jak uzná za vhodné,“ míní Ševčík.

Dlouhá řada připomínek

Obsáhlý souhrn připomínek ze škol zahrnuje podněty k řadě dalších bodů připravované novely. Vztahují se k akreditacím habilitačních a profesorských řízení, ke kompetencím akademických senátů, vědeckých a správních rad, k nově zaváděné pracovní pozici mimořádného profesora či k úpravě závěrečných prací. Vysoké školy také upozorňují, že návrh

pomíjí otázku odnímání titulů a nedostatečně propracovává přechodná ustanovení zákona. Požadují rovněž preciznější úpravu zveřejňování závěrečných prací i zpřesnění pravidel k výběrovým řízením na místa akademických pracovníků.

Studijní programy mají být podle návrhu novely rozděleny na profesní, akademické a výzkumné. „Typickým profesním programem jsou třeba zdravotní sestry na fakultě zdravotnických věd, typickým výzkumným může být nějaká chemie na přírodovědecké fakultě s doktorským studiem. Předpokládá se, že nároky na kvalifikaci akademických pracovníků budou možná u profesně orientovaných programů nižší. Zatím to ale není přesně definováno,“ uvedl rektor.

Novela jako kompromis

Připravovaná novela je podle rektora Mašláňe vyváženým kompromisem mezi ministerstvem a vysokými

školami. „Vznikala od podzimu loňského roku a v pracovních skupinách byli vedle zástupců ministerstva nejen rektori, ale i zástupci Rady vysokých škol,“ připomněl rektor.

Jako kompromisní řešení vnímá vznik novely také děkanka pedagogické fakulty Libuše Ludíková. „Řada věcí vypadla a některé jsou řešeny jen dílčím způsobem. Na řadě míst je zřejmé, že vlastně vše bude konkretizováno v navazujících dokumentech, což je sice pochopitelné, ale může to vzbuzovat obavy, jaké to bude mít dopady pro jednotlivé školy,“ upozornila děkanka.

Podle informací předsedy legislativní komise Rady vysokých škol a člena vyjednávacího týmu Marka Hodulíka odeslala rada 178 připomínek. Další podněty podávala Akademie věd či Akreditační komise a další orgány. Po jeho projednání na jednotlivých ministerstvech by mohl být návrh novely vysokoškolského zákona předložen vládě na podzim.

Usnesení Akademického senátu UP ke jmenování doc. Mgr. Martina C. Putny, Dr., profesorem

Akademický senát Univerzity Palackého v Olomouci vyjadřuje znepokojení nad médii zveřejněnými důvody prezidenta republiky souvisejícími s odmítnutím jmenovat doc. Mgr. Martina C. Putnu, Dr., profesorem. Odborná erudice doc. Martina C. Putny je potvrzena vědeckými radami Univerzity Karlovy v Praze. Akademický senát Univerzity Palackého v Olomouci považuje prezidentův krok za zpochybnění schopnosti akademické obce vybírat ze svého středu profesora a za bezprecedentní zásah do tradičních akademických svobod.

Zdroj: AS UP

Anketa

CHTĚLI BYSTE SE UČIT PROSTŘEDNICTVÍM VIDEOKLIPŮ?

Jana Dostálová

1. ročník FF

Mohlo by to být zajímavé, protože člověk tak vnímá více smysly. Pravděpodobně by to bylo dobré. Sama jsem videoklip ve výuce nezažila, spíše jen prezentace.

Samuel Liška

2. ročník FF

Využít videoklipy by šlo, ale nedovedu si to představit v každém předmětu. Já studuji lingvistiku a nevím, jestli tam by mi to zrovna pomohlo. Ale u praktičtějších předmětů by to mohlo být dobré. Žádný eduklip jsem ještě neviděl. Ale je mi jasné, že vizuální paměť je přece jen lepší.

Hana Ištvaníková

5. ročník PdF

Některá videa by byla určitě dobrá, protože podporují zapojení více smyslů. Že by byla videa využívána pořád, si nedovedu představit. Přece jen osobní kontakt s učitelem je daleko lepší. Nám ve škole videa či projekce přes internet pouští, sama je používám na praxi. Pouštění videí mají děti velmi rády, je to pro ně zpestření. Ale stavět na tom celou hodinu se také nedá.

Tomáš Kožuszník

2. ročník FF

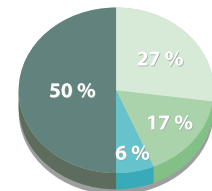
Já si myslím, že by to vůbec nebylo špatné. Jelikož studuji jazyk, domnívám se, že by to bylo přínosné. Žádné edukační klipy jsem neviděl a ve výuce na univerzitě je nezažil.

John Gealfow

2. ročník PF

Určitě. Mnohem lépe se učí v momentu, kdy vidím i nějaký obrázek, který mi věc jednoduše vysvětlí. Více podnětů je lepší varianta než jen vnímání přes čtený text. Byl jsem i na školení osobního rozvoje, kde o této problematice dost mluvili a pro vysvětlování užívali obrázky. Moc to pomáhalo. Proto jsem i já začal připravovat různá schémata, například u věcných práv jsem rozkreslil různé právní instituty. Všechno je to zveřejněné online, využívají to i kolegové v ročníku.

Chtěli byste se učit prostřednictvím videoklipů?

- Ano
- Možná
- Nevím
- Ne

Eduklip oslovil čtvrtinu

Zhruba čtvrtina respondentů ankety na webových stránkách Žurnálu by se chtěla učit prostřednictvím eduklipů. Krátká videa s učební látkou mají nejpropracovanější v anglosaských zemích. Podle odborníků dnešní mladá generace neumí udržet pozornost déle než tři minuty. A ta starší se jí začíná pomalu přizpůsobovat, i když polovina respondentů (přesně 64 kliknutí) zatím videoklip jako učební pomůcku odmítá. Eduklipy nově vytváří i oddělení komunikace Univerzity Palackého. Testovací projekce pro gymnazisty dopadla úspěšně. Teď už jen popřát sledovanost na YouTube.

Poslední anketa tohoto akademického roku se týká léta. Chcete-li se podílet na jejím sestavení, najdete ji na webu www.zurnal.upol.cz (brz)

Mazalová: Šmejdy jsme původně chtěly jen vypálit na DVD

ONDŘEJ MARTÍNEK

Když předstoupila Romana Mazalová po projekci svého dokumentu *Šmejdi* před zaplněnou aulu filozofické fakulty, hned bylo člověku jasné, kde se vzala síla a energie k tomu, přeměnit diplomovou práci v celovečerní film, o kterém píší snad všechna média. Doktorandka psychologie se díky dokumentu mapujícím praktiky prodejců na předváděcích akcích pro seniory stala doslova přes noc mediální hvězdou. Dokument natočila spolu s režisérkou Silvií Dymákovou.

Zažila jste projekci na domácí půdě, jaké to pro vás bylo?

Domácí atmosféru jsem si užívala. Byla jsem ráda, že jsem konečně mohla mluvit k těm, kteří mají nemalý podíl na vzniku filmu, a přitom o nich nikdo neví. Mám na mysli zejména doktora Marka Kolaříka – ne být jej, nikdy by film nevznikl. Rozhodl se do jisté míry zariskovat a být vedoucím mojí diplomové práce na téma předváděcích akcí, které větší na ostatních brala jako téma nezajímavé, nepotřebné a nevhodné. Za to mu patří můj veliký dík.

Kolik lidí mohlo váš dokument zhlédnout?

Snímek *Šmejdi* byl premiérově uveřejněn v březnu na festivalu Jeden svět, posléze přešel do kinodistribuce ve více než sto městech a expanduje i na Slovensko. V kinech ho zhlédlo zatím kolem osmnácti tisíc lidí, z nichž téměř polovina jsou senioři.

Jak vlastně vznikl nápad pustit se do takového projektu?

Problematikou předváděcích akcí jsem se zabývala v rámci svého

Romana Mazalová. Doktorandka katedry psychologie. Foto: EVA HOBZOVÁ

studia a lidsky mi to dělalo velmi zle. Věděla jsem, že málokdo tuší, jak velikému nátlaku jsou tam lidé vystaveni. Posílala jsem proto nějaké materiály Radě vlády pro seniory, která spadá pod ministerstvo sociálních věcí, ale nikdy mi nikdo neodpověděl. Byla jsem docela bezradná a cítila jsem velikou potřebu na tento problém poukázat, ale pořádkem jsem nevěděla, jaká cesta bude neefektivnější. Začala jsem proto v rámci dobrovolnictví přispívat různými články a radami do časopisů pro seniory, začala jsem připravovat aktivity, které měly školit

seniory a zvyšovat jejich spotřebitelskou gramotnost. Na základě těchto článků mne kontaktovala Silvie Dymáková. Má malé studio, v němž natáčí reportáže pro soukromou televizi. Moje diplomová práce sloužila jako podklad pro scénář. Zdálo se nám to jako dobré spojení. Naším záměrem byl natočit dokument, který si vypálíme na DVD a budeme s ním jezdit po domovech důchodců.

Dopadlo to ale jinak...

Nejvyšší metou, kterou jsme si tehdy stanovily, bylo sehnat sponzora,

Projekce *Šmejdu* přilákala minulý týden do auly filozofické fakulty na dvě stovky studentů a akademiků. Na projekci navázala více než hodinová diskuze s Romanou Mazalovou.

Foto: ONDŘEJ MARTÍNEK

který by byl ochoten DVD vydat ve velkém nákladu a rozeslat do všech klubů seniorů. Přestože do projektu dala Silvie velké množství svých peněz a vidina návratu je nulová, rozhodla se, že film dotočí na vlastní náklady a že pokud bude ochotná film někdy někomu svěřit, tak až poté, co bude dokončen.

Jak se film dostal do kin?

Silvie se potkala s Hankou Třeštíkovou, která je dcerou Heleny Třeštíkové, a film jim ukázala. Druhý den se jí Hanka ozvala, že chce, aby tenhle film vidělo hodně lidí a aby se s tím začalo něco dělat. Pak už to byla řetězová reakce. Do hry vstoupil distributor Aerofilms, jehož hlavní podmínkou bylo, aby senioři měli vstup do kin zdarma, což je nádherný počín.

Jak na snímek reagují senioři?

Různorodě. Od veskrze kladných, kdy se slzami v očích a s díky oceňují naše nasazení, tak až po reakce typu: Neberte nám naši zábavu, vy mladí máte zábavy dost, a my už máme jen ty předváděčky.

ŠMEJDI

Dokument, 78 minut

Režie: Silvie Dymáková

Hrají: Roman Vaněk, Ondřej Vetchý

Manipulace, nátlak, ponižování, agrese. Skryté kamery zachytily drsné pozadí předváděcích akcí pro seniory. Co se opravdu děje na populárních zájezdech s obědem zdarma? Praktiky, ze kterých mrazí. Lži a promyšlená manipulace, jejímž jediným cílem je donutit bezbranné staré lidi k nákupu předraženého zboží. Autorky rok v převleku navštívily akce, kde se důchodcům vymývají mozky. Film poprvé komplexně mapuje nechvalný fenomén dnešní doby.

„Ondřej Vetchý, Roman Vaněk, pan doktor Černý, všichni do tohoto projektu vstupovali jako do maličkého filmečku, který se možná někdy promítne v nějakém artovém kině. A přesto do něj šli s obrovským nasazením a občanskou rozhořčeností, což nás dojímalo,“ řekla Romana Mazalová.

Česká televize film uvede na Den seniorů 1. října v hlavním vysílacím čase.

A jak reagovala na váš počín Rada pro seniory a stárnutí populace?

Když jsem před čtyřmi lety zjistila, že tento poradní orgán vlády existuje, rozhodla jsem se jim zaslat doporučené dopisy. Nikdo na ně nereagoval. Rada se do jisté míry probudila ve chvíli, kdy zjistila, že se film připravuje, ale naše představy se diametrálně lišily. Argumentace typu: „Víte, musíme to stihnout do prosince, protože od ledna už není vyhlášen Rok seniora, ale Rok občana,“ nám připadala spíš úsměvná než cokoliv jiného.

Od srpna 2000 do května 2001 jsem díky stipendiu Fulbrightovy komise absolvoval dvousemestrální výzkumný postgraduální pobyt na americké University of Maryland. Hostitelskou univerzitu pro svůj „americký sen“ jsem si vybral v létě 1999 po pražském setkání s americkým profesorem, který na dané univerzitě působil a doporučil mi svou instituci jako možný cíl budoucího stipendijního pobytu. Motivací k mé účasti na programu Fulbrightovy komise byla nutnost sehnat chybějící materiály a dokončit dizertaci v oblasti americké literatury, kterou jsem hodlal předložit následně k obhajobě na Katedře anglistiky a amerikanistiky FF UP.

Fulbright: Příležitost, zkušenost, svoboda, zážitek, prestiž

Ve fázi přípravy přihlášky, v průběhu konkurzních řízení i při následné realizaci mého pobytu v USA jsem byl v pravidelném kontaktu s pražskou kanceláří Fulbrightovy komise, kde mi bylo vždy promptně a ochotně poskytnuto perfektní poradenství.

University of Maryland v městě College Park (UMDCP) jako velká státní „výzkumná universita“ dýchá bohatým životem a navíc se nachází pouhých několik kilometrů za okrajem Washingtonu, D. C. Snadná dostupnost amerického hlavního města mi tak umožnila celý rok využívat širokého spektra akademických, kulturních i společenských událostí.

Na Katedře anglistiky University of Maryland mě jako Fulbrighta uvítali velmi vstřícně. Ačkoli jsem tehdy měl statut hostujícího výzkumníka (visiting researcher) a ni-

koli profesora, byla mi poskytnuta profesorská privilegia včetně ten rok prázdné pracovní slavné profesorky afroamerické literatury Mary Helen Washingtonové. Kromě četných konzultací s několika profesory UMDCP, kteří přispěli k rozšíření mých obzorů v oblasti americké literatury i kultury, jsem se mohl účastnit každodenního chodu katedry a využívat výborně vybavenou univerzitní knihovnu. Rád jsem na University of Maryland také využíval možnosti navštěvovat bez omezení mnohé postgraduální semináře nejrozličnějších oborů a účastnit se diskusí studentů s profesory, což bylo velmi podnětné a inspirující.

Jediný obtížný aspekt mého fulbrightovského roku se vyskytl hned po příjezdu – z předem domluveného ubytování sešlo a já musel narychlo sehnat jiné. To není žádná legrace, pokud člověk nemá lokální americké reference od předchozích ubytovatelů. Nakonec jsem po dvoutýdenním úsilí uspěl a zbytek fulbrightovského pobytu strávil v pronájmu u člověka, který náhodou sám kdysi působil jako americký expert Fulbrightova programu v zámoří.

Na jaře 2001, v druhé polovině mého stipendijního pobytu, jsem se v New Yorku zúčastnil nezapomenutelného setkání všech studentských fulbrightistů z celého světa, kteří v tom roce právě v USA studovali nebo zkoumali. Měli jsme to štěstí, že při této příležitosti jsme si mohli užít

ještě idylické éry pulsujícího, multikulturního New Yorku krátce před událostmi 11. září 2001.

Na svůj rok strávený v USA díky stipendiu Fulbrightovy komise rád vzpomínám, neboť přispěl k mému dalšímu profesnímu rozvoji amerikanisty. Oproštěn od domácích povinností a lákadel jsem při stázi na University of Maryland zdárně dokončil dizertaci a po návratu do ČR jsem ji na FF UP v témže roce obhájil.

Účast na Fulbrightově programu mi umožnila získat akademické zkušenosti a poznatky, z nichž čerpám dodnes. Využil jsem toho například při pozdější práci na dvou monografiích o americké literatuře, které byly v letech 2003 a 2006 oceněny čestným uznáním rektora UP. Stipendijní rok mi rovněž pomohl naplánovat a realizovat další publikace a granty.

Kontakty, které jsem tehdy v USA navázal s mnoha odborníky v oblasti humanitních věd a s ostatními fulbrightisty se rovněž při mém dalším působení v ČR ukázaly jako neocenitelné. Ačkoli zkušenost absolventa některého ze stipendií nabízených Fulbrightovou komisí stále nemusí být v českém prostředí nijak nápadná, v amerických univerzitních i veřejných kruzích jsou fulbrightisté vysoce respektováni jako současní nebo budoucí přispěvatelé k internacionalizaci a rozvoji vědy, výzkumu, kultury i politiky.

Mgr. Jiří Flajšar, Ph.D.

Katedra anglistiky a amerikanistiky

Ambasádorem Fulbrightovy komise v ČR je vedoucí Katedry historie na Filozofické fakultě UP Jaroslav Miller. Fulbrightova nadace je financovaná americkou vládou a nabízí reálné možnosti získání stipendia pro zájemce o vědecký, pedagogický nebo studijní pobyt v USA.

Možnosti provozovat výzkum na nejvyšší možné úrovni na špičkově vybavených pracovištích, spolupracovat s vědci nobelovské kategorie, přednášet či studovat na amerických univerzitách (a jako bonus také cestovat) změnily život všech stipendistů.

Jiří Flajšar aktuálně.

Foto: PAVLÍNA FLAJŠAROVÁ

Kampus University of Maryland, College Park. Vstup do John F. Kennedy Center for the Performing Arts Foto: JIŘÍ FLAJŠAR

„Slovo je obrovské tajemství, kterého si jako spisovatel musím umět vážit“

LENKA SKÁCELÍKOVÁ

Úvahou o nutnosti a potřebě pokory umělce během tvůrčího procesu zahájil 19. ročník Literární soutěže pro studenty Univerzity Palackého „rozevlátý“ předseda odborné komise Petr Hanuška. Slavnostní vyhlášení výsledků si do Centra Aletti přišlo v polovině května poslechnout na šest desítek psavců.

„U začínající tvorby mám rád určitou pokoru. Slovo je obrovské tajemství a také materiál, kterého si jako spisovatel musím umět vážit a se kterým musím umět pracovat tak, aby výsledek popisoval to, co skutečně niterně prožívám. Někteří z vás si ke zpracování vybrali velké téma, ale to nutně nezaručuje úspěch textu. Někdy jste byli zbytečně mnohomluvní. Děkuju všem, kteří se před textem sklonili. Děkuji za subtilnost. Taková autoři u mě bodují,“ vyznal se Hanuška.

Bez zlata

Zjedenadvaceti básní odborníci vybrali a ocenili tři díla. Přesto zůstalo první místo opuštěné. O bronzovou příčku se podělila Marie Kameníková s Martinem Pojžárkem. Na stříbrný stupeň znovu dosáhl loni stříbrem vyznamenaný Petr Sliž.

„Druhé místo mě rozhodně potěšilo, protože osobně ve své poezii cítím ještě rezervy. Ale to něco, co mi v ní ještě chybí k tomu, aby byla úplná, mi prozatím uniká. Snad se k abstraktní třešince na dortu časem dopracuji.

Pokud se mi bude se psaním dařit, moc rád se zúčastním dalšího ročníku soutěže,“ vyjádřil se budoucí žurnalista Sliž.

Bez bronzu

Sedmnáct autorů poslalo do soutěže celkem devatenáct povídek. Komise vyzdvihla především příběhy založené na vlastních prožitcích a také pokusy autorů o experiment a výjimečnost zpracování.

„Je pro nás důležité, aby z textů vysvítal váš životní pocit. Povídky, které tematizovaly historické události jako například holocaust, byly pro nás, coby kritiky, problematické. Hledali jsme dobře napsaný příběh. Aby byl silný a zajímavý. A to se nám, myslím, nakonec podařilo,“ uvedla druhý blok vyhlášení výsledků Jana Vrajová.

Pro diplom a finanční odměnu si nakonec šli pouze dva autoři. Třetí místo zůstalo neobsazeno. Druhá příčka letos patří povídce budoucí lékařky Evy Pivoňkové. Pro symbolické zlato se po dvou letech vrátil „experimentátor“ Samuel Kavi.

„Má povídka Obuvači byla porotou označena za podařený experiment. Za experiment, nakonec také vydařený, mohu označit také svoji účast v letošním ročníku literární soutěže. Stejně jako před dvěma lety jsem i letos poslal svoji práci na poslední chvíli a příliš nevěřil v její kvalitu. Výsledek mě proto potěšil a opět přesvědčil o tom, že mé psaní má smysl,“ řekl vítězný prozaik Kavi.

Samuel Kavi (levý snímek) a Petr Sliž. Nejvýše oceněný prozaik a básník letošní Literární soutěže. Foto: PAVEL KONEČNÝ

Bez ocenění

Ačkoli se mezi soutěžícími objevili také autoři dramatických textů, porota se nakonec rozhodla v této kategorii žádnou příčku neobsadit.

„Současní umělci tvrdí, že už neexistují žádná originální slovní spojení, která by se rýmovala. Jsme prý na hranici vyčerpanosti. Nevěřím tomu. Kreativita spisovatelů nad

statistikami zvítězí. Nenechte se odradit tím, že to letos nevyšlo. Doufám, že se spolu a s dalšími novými psavci příští rok zase uvidíme. Kdo má sílu psát, pište dál,“ uzavřel slavnostní vyhlášení Hanuška.

O vítězství v Literární soutěži soupeřily více než čtyři desítky příspěvků – 21 básní, 19 povídek a čtyři divadelní hry.

Samuel Kavi: Obuvači

Obuvači byli lidé veskrze podivní. Mnohdy si jen tak ze šprýmu nazuli levou botu na pravé chodidlo a pravou na levé, aby potácivou chůzí bavili pouliční pěší. Ti nejlepší z nich však nechodili ani po rukou, na nichž měli naraženy své střevíce, ani se nepokoušeli nazout boty na svá kolena (– taková kratochvíle náležela jen začátečníkům –); nejlepší z obuvačů chodili pozadu tak dlouho, dokud se jejich těla nezkroutila do bizarních tvarů přizpůsobivše se takto oné rači chůzi. Nejvíce však byli obdivováni ti, jimž se podařilo vykloubit kotníky a otočit nohy o půlkružnici tak, aby špicemi směřovaly obvyklým směrem. Mnozí však v honbě za obdivem užívali podvodných praktik: porůznu krátili části svých těl a na potřebná místa

zas uřezané lepili. Nehledě však na to, bavil všechny ten cirkus do umdlení. Potleskem vždy provázeli dalšího odvážlivce, který znetvořenou chůzí opilecky šněroval dlažbu jako šachista, jenž zapomněl, kudy chtěl vést svůj příští tah. Ulice bývala tou chvílí jako omámená a i slepé oči zdí zdály se prohlédávat. Jako malé děti, učící se prvním váhavým krokům, posílali si je pouliční chodci z náruče do náruče nešetříce přitom pochvalami a polibky. Po tuctech prodávali pak obuvači svoje botky, neboť tato nevšední obuv stala se poznenáhlu vyhledávaným předmětem k podarování (– užívalo se jí nejčastěji jako těžítka). Mnozí z bohatých vlastnili celé sbírky takových exemplářů, dělice je podle schopností dotyčného obuvače. Nejvíce však byly

Petr Sliž

Sonet 312

Do vzduchu maluju duhové myšlenky
ukryté pečlivě jak mšic v poledne
a hrozny plácou své slzy do sklenky
šťěstí se rozlévá v nádobě bezedné

volají do dále volají zvesela
zvony jimž pro lásku srdce zas zpívají
houpou se na trámech s výdechem anděla
uprostřed půlnoci oživlé potají

na bílém plátně červená vůně
čerstvá jak růže ulehla do sněhu
čistá jak dítě rostoucí v lůně

tma šlehá sametem přes šepot voskový
bublavý zbytek sluneční záře
se zlatou korunou ve tváři nachová.

OCENĚNÍ AUTOŘI
Poezie:
2. Petr Sliž (FF, 4. ročník, Žurnalistika)
3. Marie Kameníková (FF, 3. ročník, Psychologie)
3. Martin Pojžárek (FF, 2. ročník, Žurnalistika)
Próza:
1. Samuel Kavi (FF, 4. ročník, Filozofie – Česká filologie) <i>Obuvači</i>
2. Eva Pivoňková (LF, 4. ročník, Všeobecné lékařství) <i>(Ne)obyčejná</i>

Užitečná symbióza doputovala do Olomouce

Studenti, absolventi a pedagogové ze spřátelených univerzit partnerských regionů Olomouckého kraje

a regionu Green River Area Development District v Kentucky představují své práce v Olomouci. Po instalacích

v Owensboro, New Yorku a Praze končí Useful symbiosis/Užitečná symbióza svou pouť v olomoucké Galerii Caesar a v Konviktu.

„Vystavované obrazy mají za sebou dlouhé putování. Jsem rád, že můžeme ohlásit začátek dalších společných aktivit,“ prohlásil profesir umění Monty Helm na vernisáži v Olomouci.

„Už jsme se dohodli na studentských i pedagogických mobilitách a připravujeme doktorandské studium v anglickém jazyce,“ řekla Tereza Hrubá z katedry výtvarné výchovy. Olomouc a Owensboro mají další plán. Čeští a američtí výtvarníci budou mapovat své vlastní město, ulici, v níž žijí. „Společně pak vytvoří uměleckou mapu obou měst. Díky emocím, které by mapa měla obsahovat, se nám ukáže spolupráce rozdílných kultur,“ vysvětlila Hrubá.

V Galerii Caesar budou díla vystavena do 30. května, v Konviktu o měsíc déle. (map)

Fenologický atlas mapou roku 2012

Atlas fenologických poměrů Česka byl na veletrhu Svět knihy vyhlášen Mapou roku 2012. Vznikl na olomoucké katedře geoinformatiky a vydalo jej univerzitní vydavatelství. Atlas podává komplexní přehled výsledků fenologických pozorování z posledních dvacet let. Ke zpracování atlasu byly vybrány rostlinné druhy, které se běžně a četně nacházejí nebo jsou pěstovány na území Česka. Jde o první atlas s touto tematikou.

V soutěži Mapa roku 2012, kterou pořádala Kartografická společnost, bojovalo celkem 104 produktů od pětadvaceti producentů. (caf)

Autorky Lenka Hájková a Alena Vondráková s ředitelkou Vydavatelství UP Hanou Dzikovou (zleva). Foto: JIŘÍ SLÁDEČEK, JALMA

Turn on your lights!

I was told ‘be prepared’ when I decided to take a job in the Czech Republic! One thing, my friend said, Czech people are not so friendly. Well, I thought, I had lived in the former Yugoslavia for seven years, and after surviving those downcast frowns and negative thoughts, I thought for sure I can handle Czech people.

But, to my surprise, when I drove around the town, I saw a different side of Czech people. They were friendly, even friendly, in a cute sort of way. They would see me coming in my car, they would look at me, put their hand together, and make some unique movement. Sort of like holding your hand out and touching all your fingers together. I thought well, I know now this is a friendly place, and they have a special hand greeting to wave when you are driving. Perhaps this is the physical way to say Ahoj! And then one colleague got into the car with me and said turn on your lights, Donald. And, if you don’t turn your lights on, usually people will give you a little sign like—and to my disappointment he made that same sign.

Oh well, I do miss the friendly waves since I now have turned my car lights on. But I am safer, it’s a good idea to drive with your lights on, and the Czech folks can return to their own life, instead of worrying about trying to get me to turn my lights on.

Donald N. Roberson, Jr. odborný asistent, FTK

Rozsvíte si světla!

Když jsem se rozhodl přijmout práci v České republice, říkali mi, „abych byl připravený.“ Jeden můj kamarád mi říkal, že Češi nejsou moc přátelští. Ale co, pomyslel jsem si, když jsem žil sedm let v bývalé Jugoslávii a přežil ty zakaboněné pohledy a negativní myšlenky, určitě zvládnou i Čechy.

Ale když jsem projížděl městem, pozoroval jsem, k mému překvapení, jinou stránku českých lidí. Byli přátelští, dokonce v jistém směru až roztomile přátelští. Když mě viděli, jak jedu autem, podívali se na mě, zvedli ruku a udělali pár zvláštních pohybů. Jako když natáhnete ruku a sevráte najednou všechny své prsty. Já si myslel: vidíš, jak jsou kamarádští, mají dokonce zvláštní formu zamávání na pozdrav, když řídíš. Možná je to fyzický projev pozdravu Ahoj!

A potom si se mnou jeden kolega sedl do auta a řekl: „Donalde, zapni si světla. Když nerozsvítíš, lidi ti budou dávat takové malé znamení,“ a k mému zklamání mi právě to znamení ukázal.

No jo, od té doby, co zapínám světla v autě, mi to přátelské mávání chybí. Ale jsem méně nebezpečný. Mít zapnutá světla, když řídíte, je dobrý nápad. Češi si mohou hledět svého a nemusejí si dělat starosti s tím, aby mě přiměli si světla zapnout.

IELTS™

The test for study, work and life

IELTS, International English Language Testing System, hodnotí **znalost anglického jazyka všech úrovní.**

Zkouška proběhne **22. června 2013** na **Univerzitě Palackého** v Olomouci.

Využijte příležitosti a registrujte se do 7. června.

Více informací najdete na **www.bc.upol.cz** a **www.britishcouncil.cz**

IELTS is jointly owned by the British Council, IDP: IELTS Australia and the University of Cambridge ESOL Examinations (Cambridge ESOL)
www.ielts.org

INZERCE P-13-12

Světový plastický chirurg
absolvent Univerzity Palackého

BOHDAN POMAHAČ V OLOMOUCI

(výběr z programu)

středa 5. června 14:00

PŘEDNÁŠKA VÝZNAMNÉHO ABSOLVENTA UP
aula Právnické fakulty UP

středa 5. června 18:00

SETKÁNÍ S AKADEMICKOU OBCÍ LÉKAŘSKÉ FAKULTY
Talkshow Davida Hrbka s Bohdanem Pomahačem
Teoretické ústavy LF UP

čtvrtek 6. června 10:00

UDĚLENÍ ČESTNÉHO DOKTORÁTU
Arcibiskupský palác

Foto: Česká televize a VIDEO THEO

Skončil první cyklus přednášek Societas cognitorum

Přednáška, neklasičtější akademická výuková forma, je dnes namnoze vytěšňována moderními i módními formami interaktivní výuky všelijak vyšperkované mediálními senzácemi vystupujícími z elektronických přístrojů všech druhů a tvarů, anebo zcela nahrazována samostudiem, komunikací s počítačem, řízenou či namátkovou recepcí internetových stránek. Oživit staré dobré umění přednášet, zaujmout posluchače (na delší dobu než šest minut) tématem, překvapivou tezí, přednesem, živou (lidskou) performancí bylo jedním z cílů přednášek sdružení profesorů FF, Societas cognitorum. Dalším cílem bylo ukázat posluchačům univerzity i širší veřejnosti, jak široké a zajímavé je spektrum oborů pěstovaných na filozofické fakultě, a představit jim mistry těchto oborů. V celkem 22 přednáškách zimního a letního semestru vystoupili filologové literárního i lingvistického zaměření: anglisté a amerikanisté Jařab, Peprník, Arbeit, bohemisté Fiala, Machala, Uličný, germanisté Václavěk, Spáčilová, Fialová, hispanista Černý, nederlandista Engelbrecht, historikové Hrabová, Barteček, Trapl, Burešová, Miller, muzikologové a uměnovědci Vičar, Sehnal, Daniel, filozofové Blecha, Floss a sociolog Šimek. Všichni přednášející využili možnosti vystoupit k tomu, aby přednesli „Glanzvortrag“, čili předvedli to, co je baví a zajímá nejlouběji, co mají nejlépe promyšleno, to, čím zaujmou posluchače nejspolehlivěji – studenty (nejen svého, nýbrž i mnohdy velmi vzdálených oborů) ale i své kolegy (kteří, coby členové Societas věrně sedávali v publiku).

A tak v pravidelných úterních večerních přednáškách povstávala a v proudě lidských hlasů „získávala tělo“ ta skutečná filozofická fakulta – coby zásobárna ducha a vědění, coby prostor k diskusi a intelektuálnímu dobrodružství, coby místo k výměně názorů přes hranice oborů a generací. Zhmotňoval se tu duchovní rozměr filozofické fakulty, na jehož existenci – bazálně nutnou pro život instituce – se dnes kvůli honbě za riovými body, za finanční úspěšností, za marketingovou úspěšností, za manažerskou moderností a pragmatickou výnosností zhusta zapomíná.

Jednotlivé přednášky vzdělávaly své posluchače nejen tím, že přinášely zcela nové poznatky (tak je identifikace moravského rodáka Juana Alemana mezi Cortézovými conquistadory nebo doplnění životopisu Adama Michny z Otradovic o dosud neznámé osudy během Třicetileté války jistě objevné), nýbrž třeba i tím, že známé věci stavěly do nového světla či rámce (vznik jazzu do proudu úvah o americkém „melting potu“, úvahy o architektuře raně novověkých měst do sousedství literárních utopií), že novým způsobem interpretovaly známá umělecká díla (Klimtovy a Cézannovy obrazy, Šostakovičovy symfonie, romány Karla Maye a Jamese Fenimora Coopera), že umožnily srovnávat pohled různých oborů na tentýž problém (konkurenční pohled fenomenologie a teorie absurdity na bazální lidskou neschopnost pochopit svět v jeho celosti) atd. Vítaným efektem cyklu přednášek bylo ale také sledovat různé strategie přednášení: precizně připravený manuskript včetně stopáže jednotlivých obrazových či hudebních ukázek či plynulý přednes bez manuskriptu, aktivace, oslovení publika či výlučné soustředění na téma, vytváření a vedení též či narativní vyprávění atd. Stejně zajímavé bylo i srovnání generací – neboť vedle koryfejí nejstarší generace, skutečných mistrů, vystupovali už i jejich žáci – kteréž srovnání jasně doložilo, že profesor humanitních věd zraje jako víno a jeho umění vzrůstá a stupňuje se i za metou pětadesátilet, která ho dle úředního výnosu posílá do výslužby.

Věřím, že se ostatní kolegové neurazí, když na závěr vyslovím názor, že vrcholem letošního cyklu byla přednáška profesorky Hrabové: Bylo až dojemné sledovat, jak tato malá, křehká dáma relativně vysokého věku, stojící pod stupínkem, bez mikrofonu a bez jediné čárky poznámek, dokázala na plných 90 minut zaujmout ba strhnout publikum svým přednesem, svou absolutní jistotou ve vedení překvapivé teze a v argumentaci, svou schopností formulovat dlouhá souvětí bez jediného zaškolbrtnutí, bez jediného zaváhání nad historickými daty či jmény, bez vycpávek a rétorického balastu.

Vedle úterních přednášek probíhal v obou semestrech i druhý přednáškový cyklus iniciovaný předsedou Societas, prof. Jařabem, který si k přednáškovým a posléze diskusním úvahám o postavě a roli vzdělance v dnešním světě (cyklus se jmenoval „Náš absolvent, homo eruditus?“) pozval koryfeje různých disciplín a osobnosti českého intelektuálního života: filozofa prof. Miroslava Petříčka, sociologa prof. Jana Sokola, astronoma a velkého propagátora přírodních věd, Jiřího Grygara a nakonec kardinála Dominika Duku. Tento cyklus přednášek probíhal pod záštitou a za hojné účasti současného rektora UP, prof. Miroslava Mašláne.

Oba cykly přednášek budou pokračovat i v příštím semestru, k tomu prvnímu chceme tentokrát přizvat i profesory z jiných fakult UP, a k jeho sledování zveme vás coby publikum již nyní.

Ingeborg Fialová

ŽURNÁL Univerzity Palackého

Vychází každé druhé pondělí | Registrace: MK ČR E 12524, ISSN 1804-6754
Vydává Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc | IČ: 61989592
Předseda redakční rady: Michal Malacka | Vedoucí redakce: Pavel Konečný
Redakce: Biskupské nám. 1, Olomouc | Telefon 585 631 155 | E-mail: zurnal@upol.cz
Tisk: Tiskárna Budík Grafika, s. r. o. | Náklad 2 000 ks
VYTÍSTĚNO NA RECYKLOVANÉM PAPIRU

**POTKÁME SE
U MODRÉHO KONTEJNERU**

Bylo to dobrodružství, žádné opalování

MARTIN VIŠŇA

Zatímco střední Evropu na přelomu března a dubna trápily sněhové vánice, student rekreologie Šimon Pelikán v Brazílii vstoupil na palubu historické plachetnice, kterou čekaly tisíce kilometrů napříč Atlantským oceánem. Vyrazil zkoumat život člověka uprostřed moře.

„Kromě mě, jednoho Angličana a Němce byli na palubě samí holandsští námořníci, kteří věděli, do čeho jdou, že to nebude dovolená. Jižní Atlantik není, co se týče počasí, moc vlnitý. Je spíš pro lidi, kteří milují oceán, ale sami by si na tuto cestu netroufli,“ komentoval Pelikán složení posádky, se kterou strávil na historické plachetnici Oosterschelde celý duben.

Přeplavba Atlantiku byla úvodní etapou transoceanické výzkumné plavby, během níž vědci z Univerzity Palackého zkoumají prožívání a chování člověka v extrémních podmínkách. Mladý rekreolog měl připravit „ornou půdu“ pro Petera Tavela, který v létě absolvuje plavbu před Indický oceán, a Iva Jirásku, jenž popluje přes Pacifik.

Výzkum i námořnická práce

„Námořnická povaha posádky se samozřejmě projevila i ve výzkumu. Pro řadu z nich to nebyla první plavba, takže po psychické stránce byli na ledacos připraveni, vyvarovávali se nějakých konfrontací, chovali se profesionálně,“ uvedl Pelikán.

Vzhledem k tomu, že se všichni včetně něj podíleli i na chodu lodi, na samotný výzkum nezbývalo moc času. „Strídali jsme se na hlídkách, pracovali s plachtami nebo dělali

údržbu lodi, společně jsme se všichni sešli u večere. Na výzkum mi přes den zbývaly dvě hodiny, zatímco ale jiní spali nebo pracovali, takže jsem se snažil pozorovat je a mluvit s nimi při práci,“ nastínil rekreolog rozvrh dne na lodi.

Právě kvůli času ale doporučuje svým kolegům komunikovat se spolupracujícími již před vyplutím a na výzkum je připravit, získat dopředu základní informace.

Muž přes palubu

Během měsíce na plachetnici samozřejmě olomoucký student nasbíral řadu zážitků a zkušeností. Řadu z nich přitom přineslo počasí. Bouřka, která je na oceánu největším zlem, přišla pátý den plavby.

„Velké vlny při bouři se občas proženou přes palubu. Pomáhal jsem zrovna s plachtami a jedna taková se přehnala, uskočil jsem před ní a chytil se prvního lana. V tu chvíli na mě ale začal křičet kapitán, že si nemůžu dovolit být na palubě při bouři nejištěný. Kdybych spadl do vody, nevrátili by se pro mě. Kvůli jednomu muži přes palubu přece neohrozí životy všech na lodi, je to normální řešení,“ vzpomíná Pelikán.

Nebezpečí přitom na kymácející se lodi číhá na každém kroku, jen si to člověk neuvědomuje. V případě vážnějšího zranění je na GPS telefonu lékař, který na dálku poradí s operací, jinak musí zraněný čekat až do přístavu.

Na ostrov se nedostali

V plánu cesty lodi Oosterschelde měla být zastávka na nejvzdálenějším ostrově světa Tristan da Cunha, který je vzdálen 2816 km od pobřeží Afriky a 3360 km od břehů Jižní Ameriky.

Námořník a mistr světa. Student posledního ročníku rekreologie Šimon Pelikán (na autoportrétu) je vodní tvor a dobrodruh. Vodní sporty miluje. Jako kanoista junior v barvách České republiky získal na divoké vodě titul mistra světa a Evropy. Nyní je spojován především s expedičními projekty fakulty tělesné kultury.

„Dost lidí plulo hlavně kvůli němu, protože je obtížné se tam kvůli počasí dostat. S cestovkami se rezervují zájezdy roky dopředu. Když jsme však připluli k ostrovu, měli jsme radost, zároveň bylo cítit napětí, jestli se tam fakt dostaneme. Byly ale takové vlny, že bylo nemožné přistát, takže jsme pokračovali dál v cestě do Kapského Města. I v dnešní době je člověk na přírodu krátký,“ připustil Pelikán.

Specifický zážitek

V Kapském Městě plachetnice zakotvila 1. května, na jihu Afriky

pak rekreolog strávil několik dní, než se vrátil do Olomouce. Navštívil muzea, užíval pláží a večírků, surfoval.

„Teď mě ale čekají poslední zkoušky, diplomka na základě mého výzkumu a státnice. Rád bych si to ale

někdy zopakoval. Bylo to dobrodružství, žádná opalovačka. A když z takové cesty člověk přijede, unavený a zničený, chce chvíli klid, ale brzo to chce absolvovat znovu. Je to specifický zážitek, ne tolik komfortní, ale zároveň motivující,“ prohlásil Pelikán.

TRANSOCEÁNSKÁ VÝZKUMNÁ PLAVBA NA HISTORICKÉ PLACHETNICI

Společný výzkumný projekt Univerzity Palackého a dalších partnerů zaměřený na chování a prožívání člověka v extrémních podmínkách. Výzkum se uskutečňuje na palubě historické plachetnice Oosterschelde během přeplavby tří oceánů. Projekt garantuje Michal Kalman z katedry rekreologie.

5. červen: turnaj v beachvolejbalu

Amatérský turnaj pro studenty vysokých škol Patria Direct Beach Open startuje 5. června v Olomouci. Na každý zapojený tým čeká startovní balíček v hodnotě 2500 korun a pořadatelé slibují i spoustu zábavy.

„Turnaj Patria Direct Beach Open je určen pro všechny amatéry bez ohledu na to, jaké mají s populárním sportem zkušenosti. V každém kvalifikačním kole lze využít trenéra,“ uvedl Lukáš Hloušek.

V banku celého turnaje je neuvěřitelných půl milionu korun a šanci vyhrát mají všichni. „Profesionální hráči mají vstup do turnaje zapovězený, a navíc spoustu cen rozdělíme už v průběhu kvalifikačních kol,“ poznamenal Hloušek.

Vyhrát můžete kosmetiku značky Adidas, míče Gala, banánové dárky od Chiquity či elektroniku Philips. Na své si přijdou i roztleskávačky: kromě toho, že je pro ně vypsána soutěž o deset tisíc korun, mohou svému týmu zajistit postup přímo do finále.

Jak se do turnaje dostat?

Stačí sestavit minimálně tříčlenný smíšený tým (v sestavě tedy musí být alespoň jedna žena) a přihlásit jej na webových stránkách turnaje www.patriaopen.cz. Pro každého hráče je připraven dres s logem Patria Direct Beach Open. Startovné činí 300 korun, ale držitelé karty ISIC mají 20procentní slevu. (caf)

Univerzita celý den sportovala

Šest desítek sportů. Studenti, vyučující a zaměstnanci Univerzity Palackého 15. května sportovali. Sportovní den byl spojen s rektorským volnem. Nově se do něj zařadil pétanque, hraný v parkánových zahradách, či desetiboj družstev nazvaný Jedem jako s medem zahrnující ringo, kriket nebo lukostřelbu. Odměnou vítězům byl medovník. „Největší zájem byl o vodácké sporty a beachvolejbal,“ uvedla Babeta Vaňková z Akademik sport centra, které stálo za organizací dne plného pohybu. Volejbal na písku si zahrálo 18 týmů a nejlepší v celodenním turnaji byli Pavel Zahrádka, Dan Ryšavý a Monika Skácelová z filozofické fakulty. Především ženy zaujala jóga, zumba a další fitness sporty, ale nevyhýbaly se ani běhu do schodů do 18. patra Regionálního centra. (caf)

Foto: VELENA MAZOCHOVÁ, PAVEL KONEČNÝ

Stane se

■ pondělí 27. května (13:00)
Přednáška hudebního skladatele Liviu Marinescu z California State University **Reinventing Heterophony: New Materials and Techniques**. UC UP, místnost č. 112.

■ úterý 28. května (14:30)
Huby, rostliny a člověk – škodlivost alebo úžitok. Přednáška Martina Pastirčáka z Výskumného ústavu rastlinnej výroby Piešťany. PrF UP, budova A, učebna SE 501.

■ úterý 28. května (18:00)
Science Café – Miroslav Verner: **Nejnovější objevy českých archeologů v Egyptě**. Mezi Světy, Kosinova 7.

■ pátek 31. května (9:30)
Seminář **Rodinné právo v novém občanském zákoníku – pro advokáty** povede děkanka Milana Hrušáková. PF UP, budova A, sál Rotunda.

■ pátek 31. května (13:30)
Promoce absolventů doktorského studia a předání diplomů docentům. Aula PF UP.

■ 31. května – 2. června
86. workshop obecné algebry (AAA86), jehož tradice sahá do roku 1970. Koná se dvakrát ročně, nejčastěji v německy mluvících zemích. Katedra algebry a geometrie PrF UP.

■ pondělí 3. června
Zahájení výstavy **Olomoucké archivy a olomoucká univerzita**. Prezentace archivních dokumentů vztahujících se k dějinám univerzity. Vstupní hala Státního okresního archivu Olomouc, U Husova sboru 10.

■ 3.–4. června
Konference **Právní jazyk – od teorie k praxi** zaměřená na témata: výuka právního jazyka na VŠ v ČR a SR, metodika a didaktika výuky právního jazyka pro dospělé, problematika překladu právních textů. PF UP, budova A, Rotunda.

■ středa 5. června
Význam univerzit pro budoucnost světa. Slavnostní konference o významu univerzit za účasti rektorů světových univerzit s **Přednáškou významného absolventa**, jejímž laureátem bude **světoznámý plastický chirurg a absolvent UP Bohdan Pomahač**.

■ středa 5. června (17:00)
Opera skladatelů Tomáše Hanzlíka a Víta Zouhara inspirovaná nejstarším dochovaným operním libretem o nymfě Dafně a bohu Apollónovi **LA DAFNE**. Národní divadlo Brno. UC UP.

■ 6.–8. června 2013
Konference **Olomouc Linguistics Colloquium – Olinco 2013** se zaměří na synchronní i diachronní aspekty lingvistiky. UC UP. (lsk)

Jiří Městecký čestným doktorem

Imunologa Jiřího Městeckého ocenila Univerzita Palackého čestným doktorátem. Titul doctor honoris causa převzal profesor Městecký z rukou rektora Miroslava Mašláňe. Univerzita ocenila nejen významné vědecké úspěchy imunologa, ale i jeho spolupráci se zdejšími badateli a lékaři. (srd)
Foto: PAVEL KONEČNÝ

Česká hlava s olomouckým doktorátem

Nejvyšší ocenění, jaké Univerzita Palackého může udělit, obdržel profesor Jiří Městecký na návrh vědecké rady lékařské fakulty za mimořádný přínos k poznání mechanismů regulace a fungování slizničního imunitního systému a za zásluhy o rozvoj spolupráce světových imunologických pracovišť s olomouckými imunology a alergology.

„Čestný doktorát lze chápat jako ocenění jeho dosavadních zásluh a povzbuzení další spolupráce s lékařskou fakultou. Díky ní získala fakulta řadu kontaktů na významná světová pracoviště. V současnosti se spolupráce odehrává nejen formou společných vědeckých projektů, ale i sérií stáží našich výzkumných pracovníků a studentů v laboratoři profesora Městeckého,“ uvedl děkan lékařské fakulty Milan Kolář.

Městecký za svůj mimořádný vědecký přínos v imunologii obdržel

řadu českých i mezinárodních ocenění. V roce 2007 i cenu Česká hlava. Na svém kontě měl až do 14. května dva čestné doktoráty z Dánska a ze Švédska. Nyní získal první ve své rodné zemi.

„Jsem nesmírně vděčný za poctu, kterou mi Univerzita Palackého prokázala udělením čestného doktorátu. Naše vzájemná spolupráce trvá již řadu let a vyústila v mnoho společných publikací a pracovních stáží. Je důkazem, že dobrá věda, dobrá vůle a přátelství nezná hranic. Doufám, že spolupráce bude pokračovat,“ uvedl po převzetí titulu Městecký.

Rektor zdůraznil, že univerzita Městeckého oceňuje v roce, kdy si připomíná 440. výročí své existence. „Přestože v současné době žije a pracuje v Birminghamu v USA, neztratil se svou rodnou zemí kontakt a neváhal nikdy svého výjimečného světového postavení použít pro

pomoc rozvoji české vědy, včetně vědecko-výzkumné činnosti na lékařské fakultě,“ připomněl Mašláň.

K prvním spolupracovníkům Městeckého v Olomouci patřil nefrolog Karel Konečný, který působil na III. interní klinice fakultní nemocnice. Společně se zabývali poruchami slizniční imunity a zejména onemocněním ledvin – IgA nefropatií. „Je to vynikající člověk. Poznali jsme se jak pracovní, tak osobně, pozval mě i do Spojených států. Vytvořili jsme desítky společných prací,“ uvedl Konečný.

Jiří F. Městecký se narodil v roce 1941 v Praze. Po studiích Karlově univerzitě nastoupil na oddělení imunologie Mikrobiologického ústavu Akademie věd. V roce 1967 získal stipendium WHO na vědecko-studijní pobyt na University of Alabama v americkém Birminghamu, kde působí dodnes jako profesor

mikrobiologie. Je také profesorem imunologie a mikrobiologie na 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy.

Městecký je předním odborníkem v oboru mukózní imunity čili fungování protilátek na lidských sliznicích. Je spoluobjevitelem struktury a funkce specializovaných lidských protilátek, které se účastní ochrany sliznic před infekcí. Se svým týmem se zabýval existencí společného slizničního imunitního systému u lidí a popsal slizniční toleranci, která by mohla být využita při léčbě některých závažných autoimunitních onemocnění, jako je roztroušená skleróza a revmatoidní artritida. Kromě toho přispěl k vysvětlení mechanismu vývoje závažného typu zánětu ledvin – IgA nefropatie. V současné době se soustřeďuje na výzkum očkovací vakcíny proti viru HIV. Na něm se podílejí i vědci z olomoucké univerzity. (srd)

UNIVERSITAS PALASCAKIANA

Mediální obraz univerzity v odrazu zpětného zrcátka tiskového mluvčího Radka Palaščíka

Celý uplynulý týden se nesl ve znamení případu Martina C. Putny a jeho ne/jmenování profesorem. Kauza mediálně hýbala celou společností a všemi „akademickými půdami“ v republice. Slyšet a vidět byli i zástupci Univerzity Palackého, kteří se k ní z různých úhlů vyjadřovali. Kardiolog Miloš Táborský i přírodovědec Jaroslav Doležel, kteří spolu s Putnou patří mezi aktuální kandidáty na profesorský titul, považovali Zemanův avizovaný zásah za nepřijatelný. Docent Doležel dokonce deklaroval, že si jmenovací dekret odmítne převzít, pokud prezident Putnu nejmenuje. Kauzu komentoval také děkan filozofické fakulty Jiří Lach: „Putnovi má být odepřeno jmenování profesorem kvůli vyjádření občanského postoje. Pokud někdo z tohoto důvodu nepodepíše jmenovací dekret, je to podobné, jako by do hokejové reprezentace nemohl třeba volič ODS.“ **(ČRo Radiožurnál, ČT1, ČT24, Deník, Hospodářské noviny, Lidové noviny... | 20.–23. 5.)** **Hadamczikova nepovedená nominace na právě skončené Mistrovství světa tak dostala nečekaný kontext.** ■ A on vyhrál, z zadu běže. Baba horší než žaba. Beze cti jako pes bez ocasu. Tato a další „Česká přísloví, průpovědi a pořekadla lidu českého“ byla po sto letech opět knižně vydána. Editoricky se na reedici rozsáhlého díla Václava Flajšhance podílela Ludmila Stěpanova z katedry slavistiky. Dvousvazkovou publikaci vydala Univerzita Palackého. **(Týden, Magazin Práva, Novinky | 9. a 18. 5.)** **Lidová moudrost často předčí sofistikované**

akademické poučky. Zkrátka dobrá rada nad zlato. ■ Více než dvacítká cizích jazyků pro veřejnost, mezi nimi i ruština, švédština či exotická vietnamština. To je vize veřejné jazykové školy, kterou v září otevře UP. Škola bude nabízet poslední trendy ve výuce jazyka, překladatelství i tlumočení. Zaměřit se chce na studenty středních škol, státní správu, firmy, neziskové organizace nebo třeba i na děti. **(MF Dnes, Deník | 14. 5.)** **Univerzitní brána jazyků otevřená.** ■ Generace českých zemědělců stárne a postupně odchází do důchodu. Kvalifikovaní lidé do zemědělství, kteří by odcházející generaci nahradili, ale chybějí. Říká to studie Bořivoje Šarapatky z katedry ekologie a životního prostředí. Současná síť zemědělských škol ve většině krajů ČR nezajistí dostatečný počet nových kvalifikovaných pracovníků. **(Agris | 16. 5.)** **Povolání jako pěstitel či chovatel netáhnou. České zemědělství zachrání už jen „senior key account manageri“.** ■ Jezdit po Olomouci na kole je ideální způsob dopravy. Myslí si to alespoň vedení olomoucké filozofické fakulty. A aby své studenty motivovalo, koupilo deset bicyklů a zřídilo půjčovnu. **(ČRo Olomouc, Deník, Nejlepší adresa, Právo | 14.–21. 5.)** **Filozofická fakulta učí myslet. Tentokrát ekologicky.** ■ Momoko Kimura, která na UP v Olomouci studuje evropskou kulturu, vyrazila vařit po japonském způsobu do Litomyšle. Svým kuchařským uměním ozvláštnila gastronomické slavnosti jinak zasvěcené Magdaleně Dobromile Rettigové. Svěřila se, jak je stále překvapená z toho, že Evropané dokážou do sushi dát třeba sýr. **(MF Dnes | 20. 5.)** **My do Žurnálu přidáváme co čtrnáct dní jen ty správné ingredience. Dobrou chuť.**

